

Informace z kontrolní akce 07/26 - Závěrečný účet kapitoly státního rozpočtu Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy

Kontrolní akce byla zařazena do plánu kontrolní činnosti Nejvyššího kontrolního úřadu (dále jen „NKÚ“) na rok 2007 pod číslem 07/26. Kontrolní akci řídila a kontrolní závěr vypracovala členka NKÚ Ing. Jaromíra Steidlová.

Cílem kontroly bylo prověřit správnost výkazů předkládaných Ministerstvem školství, mládeže a tělovýchovy (dále jen „MŠMT“), které byly podkladem pro závěrečný účet kapitoly státního rozpočtu 333 – Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy (dále jen „kapitola MŠMT“) za rok 2006.

Kontrole byly podrobeny činnosti, majetek a závazky, které byly předmětem účetnictví MŠMT a které měly vliv na hodnoty vykázané v jeho účetní závěrce (dále jen „ÚZ“) sestavené k 31. prosinci 2006 jako podkladu pro závěrečný účet kapitoly MŠMT za rok 2006, včetně souvisejících skutečností.

Úvod

MŠMT bylo zřízeno zákonem č. 2/1969 Sb., o zřízení ministerstev a jiných ústředních orgánů státní správy České republiky, ve znění pozdějších předpisů. MŠMT je ústředním orgánem státní správy, organizační složkou státu, samostatnou účetní jednotkou a správcem rozpočtové kapitoly.

MŠMT bylo k 31. prosinci 2006 zřizovatelem tří organizačních složek státu (České školní inspekce, Vysokoškolského sportovního centra MŠMT ČR a Centra pro zjišťování výsledků vzdělávání) a 87 příspěvkových organizací.

Podíl výdajů a příjmů MŠMT na celkovém souhrnu výdajů a příjmů kapitoly MŠMT byl v roce 2006 cca 99,6 %. Podíl aktiv MŠMT na celkovém souhrnu aktiv kapitoly MŠMT byl v roce 2006 cca 42 %.

I. Skutečnosti zjištěné při kontrole

Tato kontrolní akce byla současně následnou kontrolní akcí ke kontrolní akci č. 06/21 (kontrolní závěr byl zveřejněn v částce 1/2007 Věstníku NKÚ), kdy byly kontrolovány činnosti, majetek a závazky, které byly předmětem účetnictví MŠMT a které měly vliv na hodnoty vykázané v ÚZ k 31. prosinci 2005 jako podkladu pro závěrečný účet kapitoly MŠMT za rok 2005.

1. Kontrola přijatých nápravných opatření z kontrolní akce č. 06/21

V návaznosti na zjištění z kontrolní akce č. 06/21 byla provedena kontrola opatření přijatých MŠMT. Významná část nutných opravných účetních zápisů byla MŠMT provedena, některé z nich však až po datu sestavení ÚZ k 31. prosinci 2006. Proto byly některé

nesprávnosti opakovaně obsaženy v ÚZ k 31. prosinci 2006. V souhrnném vyjádření v rozsahu:

– dlouhodobý majetek jako celek (a s tím související vlastní zdroje krytí těchto aktiv) byl výsledně nadhodnocen o 104 549 006,36 Kč;

– pohledávky (a s nimi související zdroje) byly výsledně nadhodnoceny o 166 531 Kč.

Některé z těchto nesprávností jsou dále podrobněji popsány v části I.4.2.

Opatření k nápravě přijatá MŠMT v návaznosti na kontrolní zjištění z kontrolní akce č. 06/21 nebyla v některých případech ani k datu ukončení kontroly zcela zrealizována. O některých nemovitostech (v rozsahu neoceněných nemovitostí dle tabulky č. 5), se kterými má MŠMT příslušnost hospodařit, nebylo účtováno a nebyly v ÚZ vykázány. Naopak v ÚZ byly vykázány čtyři promlčené pohledávky celkem ve výši 19 341 Kč.

Nedostatky přetrvávají také v oblasti inventarizace. Ani v roce 2006 nebyla inventarizace provedena v celém rozsahu v souladu se zákonem č. 563/1991 Sb., o účetnictví (dále jen „zákon o účetnictví“). Nedostatky jsou dále podrobně popsány v části I.4.2 a v části 5.

Poznámka: Všechny právní předpisy uváděné v tomto dokumentu jsou aplikovány ve znění účinném pro kontrolované období.

2. Údaje vykazované v ÚZ k 31. prosinci 2006

Tabulka č. 1 – Údaje z výkazu *Rozvaha organizačních složek státu, územních samosprávných celků a příspěvkových organizací* (dále jen „výkaz Rozvaha“) k 31. prosinci 2006

(v tis. Kč)

Aktiva			Pasiva		
Stálá aktiva	Oběžná aktiva	Aktiva celkem	Vlastní zdroje	Cizí zdroje	Pasiva celkem
1 069 687,18	3 073 874,31	4 143 561,49	4 110 413,87	33 147,60	4 143 561,47

Tabulka č. 2 – Údaje z výkazu *Výkaz pro hodnocení plnění rozpočtu správců kapitol, jimi zřízených organizačních složek státu a státních fondů* (dále jen „Výkaz pro hodnocení plnění rozpočtu“) k 31. prosinci 2006

(v tis. Kč)

Rozpočtové příjmy		Rozpočtové výdaje	
Rozpočet po změnách	Výsledek od počátku roku	Rozpočet po změnách	Výsledek od počátku roku
834 434,00	1 079 910,90	109 851 788,00	110 424 596,99

Tabulka č. 3 – Údaje z výkazu *Výkaz zisku a ztráty organizačních složek státu* (dále jen „Výkaz zisku a ztráty“) k 31. prosinci 2006 (v tis. Kč)

Náklady	Výnosy	Výsledek hospodaření po zdanění
3 385,80	3 410,94	25,14

3. Náležitosti ÚZ a úplnost jejího sestavení

Příloha ÚZ nebyla úplná. MŠMT v příloze ÚZ v rozporu s vyhláškou č. 505/2002 Sb., kterou se provádějí některá ustanovení zákona č. 563/1991 Sb., o účetnictví, ve znění pozdějších předpisů, pro účetní jednotky, které jsou územními samosprávnými celky, příspěvkovými organizacemi, státními fondy a organizačními složkami státu, neuvedlo informace, které by vysvětlovaly a doplňovaly informace obsažené ve výkazu Rozvaha, včetně informací podstatných pro posouzení majetkoprávní situace:

- o potenciálních závazcích MŠMT vyplývajících z neukončených soudních sporů, ve kterých bylo MŠMT k 31. prosinci 2006 žalováno celkem o 4 730 300,50 Kč;
- o pohledávkách uplatňovaných za dlužníky v konkurzu ve výši 2 501 346,76 Kč;
- o pohledávkách MŠMT po splatnosti, o kterých je vedeno soudní řízení (viz část I.4.2).

Předložená ÚZ k 31. prosinci 2006 neobsahovala v rozporu se zákonem o účetnictví jako povinnou náležitost identifikační číslo MŠMT.

4. Zjištěné nesprávnosti v ÚZ k 31. prosinci 2006

Tabulka č. 4 – Celková nesprávnost v ÚZ k 31. prosinci 2006 (v Kč)

Nesprávnost v jednotlivých výkazech ÚZ			Celková nesprávnost v ÚZ
Rozvaha	Výkaz pro hodnocení plnění rozpočtu	Výkaz zisku a ztráty	
172 942 911,41	749 690,00	0	173 692 601,41

4.1 Identifikace a výpočet nesprávností

Nesprávnosti byly identifikovány dle jednotlivých položek ÚZ s ohledem na jejich obsahové vymezení podle ustanovení § 4 zákona o účetnictví a podle vyhlášky č. 505/2002 Sb.

V souladu s ustanoveními § 20 a § 29 zákona č. 218/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech a o změně některých souvisejících zákonů (rozpočtová pravidla), s vyhláškou č. 16/2001 Sb., o způsobu, termínech a rozsahu údajů předkládaných pro hodnocení plnění státního rozpočtu, rozpočtů státních fondů a rozpočtů územních samosprávných celků, a vyhláškou č. 419/2001 Sb., o rozsahu, struktuře a termínech údajů předkládaných pro vypracování návrhu státního závěrečného účtu a o rozsahu a termínech sestavení návrhů závěrečných účtů kapitol státního rozpočtu, je cílem získávání údajů účetních závěrek za jednotlivé organizační složky státu a příspěvkové organizace jejich další zpracování v následné vícestupňové agregaci, pro kterou je důležitým předpokladem obsahová

stejnorodost a správnost vymezených položek účetní závěrky, a tím srovnatelnost vykazování v ÚZ. Na základě těchto skutečností byl proveden výpočet a agregace celkových nesprávností v ÚZ k 31. prosinci 2006.

Výkaz pro hodnocení plnění rozpočtu, členěný dle jednotlivých položek, použitý v souvislosti s výkazem Rozvaha poskytuje současně také informace, které umožňují uživateli účetních výkazů posoudit změny stavu a struktury aktiv a závazků, tzn. změny jednotlivých položek výkazu Rozvaha.

4.2 Hlavní příčiny zjištěných nesprávností

Na celkové nesprávnosti se podílelo nadhodnocení a podhodnocení zůstatků jednotlivých položek příslušného výkazu v důsledku porušování platných právních předpisů, jak dokumentují zejména následující zjištěné skutečnosti, kdy MŠMT:

- v rozporu se zákonem o účetnictví nezúčtovalo inventarizační rozdíl zjištěný na analytickém účtu 018 2 – Drobný dlouhodobý nehmotný majetek. Inventarizační rozdíl tvořily softwarové balíčky nakoupené v rámci akce *Internet do škol* z rozpočtu MŠMT, které byly fyzicky dodány přímo jednotlivým školám (licence k jejich užívání jsou pro jednotlivé školy). Tento software měl být zaúčtován do majetku jednotlivých škol (jedná se o jednu z nesprávností, která byla identifikována již v kontrolní akci č. 06/21 a která byla opravena až po datu sestavení ÚZ k 31. prosinci 2006). V důsledku této skutečnosti MŠMT v ÚZ ve výkazu Rozvaha **nadhodnotilo účet 018 – Drobný dlouhodobý nehmotný majetek o 166 199 430,00 Kč** a o stejnou částku nadhodnotilo účet 901 – Fond dlouhodobého majetku;
- v rozporu se zákonem o účetnictví nezúčtovalo inventarizační rozdíl zjištěný na účtu 042 – Nedokončený dlouhodobý hmotný majetek. V tomto případě byl v závěrečné zprávě o výsledku inventarizace stavu majetku za rok 2006 a v inventurním soupisu fyzické inventury tohoto účtu uveden jiný stav (7 756 318,00 Kč) než stav zjištěný v účetnictví (7 773 624,40 Kč), který byl současně vykázán k 31. prosinci 2006 jako konečný zůstatek tohoto účtu. Rozdíl vznikl tím, že na účet 042 – Nedokončený dlouhodobý hmotný majetek byl zaúčtován nákup učebních pomůcek nakoupených z rozpočtu MŠMT, ale nebyl již zúčtován jejich převod jiným subjektům, který se následně realizoval. V důsledku toho MŠMT v ÚZ ve výkazu Rozvaha **nadhodnotilo účet 042 – Nedokončený dlouhodobý hmotný majetek o 17 306,40 Kč** a o stejnou částku nadhodnotilo účet 901 – Fond dlouhodobého majetku;
- v rozporu se zákonem o účetnictví nezjistilo při inventarizaci skutečný stav majetku a nevykazovalo tento majetek na účtech 031 – Pozemky a 021 – Stavby. MŠMT mělo k 31. prosinci 2006 na základě výpisu z katastru nemovitostí příslušnost hospodařit s pozemky a budovami, které však nevedlo ve svém účetnictví a nebyly vykazovány v rámci ÚZ. Přehled je uveden v tabulce č. 5.

Tabulka č. 5 – Přehled nevykazovaného nemovitého majetku

Popis	Katastrální území	Celková výměra v m ²	Poznámka
Budovy č. p. 81, 84	Pec pod Sněžkou	x	Ocenění budov k datu 31. prosinci 2006 ve výši 59 391 475,34 Kč.
Parcela č. 2270/25	Stará Boleslav	2 677	Neoceněno
Parcely č. 640/1 a 640/2	Bystřice pod Hostýnem	434	Neoceněno
Parcely č. 582/1 a 582/3	České Budějovice	391	Neoceněno
Parcela č. 799	Lednice na Moravě	329	Neoceněno
Parcely č. 524/7, 549/4, 549/7, 574/14, 579/2, 657/7, 868/2 a 869/2	Nový Jičín – Horní Předměstí	8 192	Neoceněno ^{*)}
Celkem		12 023	

^{*)} K těmto pozemkům nabylo MŠMT příslušnost hospodařit v průběhu roku 2006.

MŠMT je povinno ocenit v souladu s platnými právními předpisy tyto nemovitosti, účtovat o nich a vykazovat je v rámci ÚZ. V důsledku výše uvedených skutečností MŠMT v ÚZ ve výkazu Rozvaha **podhodnotilo účet 021 – Stavby o 59 391 475,34 Kč** a o stejnou částku podhodnotilo účet 901 – Fond dlouhodobého majetku (jde o jednu z nesprávností, která byla identifikována již v kontrolní akci č. 06/21 a která byla opravena až po datu sestavení ÚZ k 31. prosinci 2006);

- v rozporu se zákonem o účetnictví nezjistilo skutečný stav majetku na analytickém účtu 112 2 – Materiál (drobný majetek) na skladě. U tohoto účtu byla provedena inventarizace k 27. listopadu 2006 a poté znovu k 31. prosinci 2006. Bylo však zjištěno, že stav v účetnictví k 31. prosinci 2006 ve výši 1 752 536,37 Kč odpovídá stavu zjištěnému inventarizací k 27. listopadu 2006. Z této skutečnosti bylo zřejmé, že nebylo provedeno zúčtování změny stavu materiálu na skladě za období od 27. listopadu 2006 do 31. prosince 2006. V průběhu kontroly byla provedena kontrola správnosti vedení evidence tohoto majetku na skladě a příjemek a výdejek za celý rok 2006. Kontrolou bylo zjištěno, že stav evidence měl být k 31. prosinci 2006 ve výši 2 406 952,64 Kč. V důsledku toho MŠMT v ÚZ ve výkazu Rozvaha **podhodnotilo účet 112 – Materiál na skladě o 654 416,27 Kč** a o stejnou částku podhodnotilo účet 964 – Saldo výdajů a nákladů;
- nedodrželo obsahové vymezení účtu 014 – Ocenitelná práva ve smyslu ustanovení vyhlášky č. 505/2002 Sb. tím, že na tomto účtu nesprávně vykazovalo cenu realizovaných penetračních testů. Předmětem účetního případu však nebyl nákup majetkových hodnot, ale nákup služby – realizace penetračních testů, které se týkají prověření bezpečnosti informačního systému vůči vnějším a vnitřním útokům a měly být v souladu s účetními metodami účtovány na vrub nákladů. V důsledku toho MŠMT v ÚZ ve výkazu Rozvaha **nadhodnotilo účet 014 – Ocenitelná práva o 171 360,00 Kč** a o stejnou částku

nadhodnotilo účet 901 – Fond dlouhodobého majetku. MŠMT navíc v tomto případě nedodrželo předepsané druhové třídění rozpočtové skladby a v důsledku toho ve Výkazu pro hodnocení plnění rozpočtu **nadhodnotilo rozpočtovou položku 6111 – Programové vybavení o 171 360,00 Kč a o stejnou částku podhodnotilo rozpočtovou položku 5166 – Konzultační, poradenské a právní služby;**

- nedodrželo obsahové vymezení účtu 019 – Ostatní dlouhodobý nehmotný majetek ve smyslu ustanovení vyhlášky č. 505/2002 Sb. tím, že na tomto účtu vykazovalo programové vybavení v ocenění jedné položky nepřevyšujícím částku 4 000 Kč, které mělo být účtováno v souladu se stanovenými účetními metodami na vrub nákladů (jedná se o nesprávnost, která byla identifikována již v kontrolní akci č. 06/21 a která byla opravena až po datu sestavení ÚZ k 31. prosinci 2006). V důsledku toho MŠMT v ÚZ ve výkazu Rozvaha **nadhodnotilo účet 019 – Ostatní dlouhodobý nehmotný majetek o 3 271 272,30 Kč** a o stejnou částku nadhodnotilo účet 901 – Fond dlouhodobého majetku;
- nedodrželo obsahové vymezení položek majetku ve smyslu ustanovení vyhlášky č. 505/2002 Sb. tím, že nesprávně vykazovalo pořízení serverů a jejich příslušenství, zabezpečovacího zařízení počítačové sítě a audiovizuální techniky jako technické zhodnocení budovy a ne jako samostatné movité věci a soubory movitých věcí, které měly být vykazovány na účtu 022 – *Samostatné movité věci a soubory movitých věcí*. V důsledku toho MŠMT v ÚZ ve výkazu Rozvaha **nadhodnotilo účet 021 – Stavby o 8 722 777,46 Kč** a o stejnou částku podhodnotilo účet 022 – Samostatné movité věci a soubory movitých věcí. MŠMT navíc v jednom případě nedodrželo předepsané druhové třídění rozpočtové skladby a v důsledku toho ve Výkazu pro hodnocení plnění rozpočtu **nadhodnotilo rozpočtovou položku 6121 – Budovy, halý a stavby o 536 207,00 Kč a o stejnou částku podhodnotilo rozpočtovou položku 6122 – Stroje, přístroje a zařízení;**
- vykazovalo v ÚZ ve výkazu Rozvaha na účtu 321 – Dodavatelé některé závazky dvakrát, a tím **nadhodnotilo účet 321 – Dodavatelé o 18 474,80 Kč** a o stejnou částku podhodnotilo účet 964 – Saldo výdajů a nákladů;
- v rozporu se zákonem o účetnictví účtovalo předpisy nájemného a nákladů na služby nájemcům objektu bývalého Pedagogického centra, a to na základě smluv, které byly v souladu s rozhodnutím soudu „absolutně neplatné“. V 90. letech uzavřelo Pedagogické centrum (podřízená organizace MŠMT) několik smluv o nájmu nebytových prostor ve svém objektu. Na základě smlouvy o předání majetku státu a změně příslušnosti hospodařit s majetkem státu ze dne 25. března 2002, s účinností od 1. dubna 2002, přešla příslušnost hospodařit s touto nemovitostí na MŠMT. MŠMT podalo na nájemce tohoto objektu žaloby, kterými se domáhalo vyklizení daných nebytových prostor z důvodu „absolutní neplatnosti“ uzavřených nájemních smluv. Soudní rozsudky tuto skutečnost potvrdily s tím, že nájemní smlouvy uzavřené mezi bývalým Pedagogickým centrem a nájemci jsou včetně dodatků „absolutně neplatné“ od samého počátku pro rozpor s právní normou (zákonem č. 116/1990 Sb., o nájmu a podnájmu nebytových prostor), a žalovaným tedy nikdy nevzniklo právo užívat dané nebytové prostory, tj. po celou dobu užívali dané prostory bez právního důvodu. Na základě tohoto konstatování soudy rozhodly o tom, že nájemci jsou povinni daný prostor vyklidit ve stanovené lhůtě. MŠMT však bez ohledu na podané žaloby na vyklizení prostor z důvodu „absolutní neplatnosti“ nájemních smluv (a následně i po vydání pravomocných rozsudků) pokračovalo v předpisu pohledávek jako nároků MŠMT, na základě kterých požadovalo platby nájemného (ve většině případů dle původních nájemních smluv, jejichž „absolutní

neplatnosti“ se domáhalo a následně i domohlo), a tyto neuhrazené nároky vykazovalo jako pohledávky na rozvahových účtech. Vzhledem ke skutečnosti, že soudy konstatovaly ve všech případech „absolutní neplatnost“ nájemní smlouvy, tzn. že nájemní vztah „ze zákona“ nikdy nevznikl, a s ohledem na skutečnost, že o náhradě MŠMT za bezdůvodné obohacení (kromě jednoho případu) soudy dosud pravomocně nerozhodly, neměly být v ÚZ MŠMT k 31. prosinci 2006 neuhrazené pohledávky z titulu nájemného vykázány ve výkazu Rozvaha (s výjimkou jednoho dosud nepravomocně uzavřeného případu). Tyto pohledávky nelze vymáhat, protože právní mocí rozhodnutí odpadl nebo (po právní moci rozhodnutí) nebyl dán právní důvod jejich existence (zaúčtování pohledávek z titulu nájemného před právní mocí soudních rozhodnutí ve výši podle smlouvy však nelze vytýkat jako nedostatek, neboť v době jejich zaúčtování nebylo možno postupovat jinak). Nadále je možné požadovat pouze náhradu za bezdůvodné obohacení. V důsledku toho MŠMT v ÚZ ve výkazu Rozvaha **nadhodnotilo účty 315 – Pohledávky za rozpočtové příjmy o 4 582 775,00 Kč, 316 – Ostatní pohledávky o 158 220,00 Kč, 965 – Saldo příjmů a výnosů o 4 582 775,00 Kč a 964 – Saldo výdajů a nákladů o 158 220,00 Kč;**

- v rozporu se zákonem o účetnictví nezaúčtovalo do svého účetnictví a nevykazovalo pohledávky za čtyřmi soukromými subjekty. Jde o nároky z titulu nevrácených nevyčerpaných a protiprávně použitých dotací, neuhrazeného nájemného a úhrady za služby. V důsledku toho MŠMT v ÚZ ve výkazu Rozvaha **podhodnotilo účty 315 – Pohledávky za rozpočtové příjmy o 3 053 938,91 Kč, 316 – Ostatní pohledávky o 27 005,25 Kč, 965 – Saldo příjmů a výnosů o 3 053 938,91 Kč a 964 – Saldo výdajů a nákladů o 27 005,25 Kč;**
- v rozporu se zákonem o účetnictví nezaúčtovalo převzetí movitého majetku ze zrušené příspěvkové organizace, vůči které plnilo zřizovatelskou funkci. Příspěvková organizace byla zrušena rozhodnutím MŠMT č. j. 25 252/99-II/2 ze dne 13. července 1999. V souladu se zákonem č. 576/1990 Sb., o pravidlech hospodaření s rozpočtovými prostředky České republiky a obcí v České republice, přešla práva a závazky ze zrušované příspěvkové organizace ze zákona na jejího zřizovatele, tzn. MŠMT. V důsledku toho MŠMT v ÚZ ve výkazu Rozvaha **podhodnotilo účty 022 – Samostatné movité věci a soubory movitých věcí o 150 901,00 Kč a 028 – Drobný dlouhodobý hmotný majetek o 223 156,50 Kč a o souhrn těchto částek podhodnotilo účet 901 – Fond dlouhodobého majetku.**

5. Neprůkaznost účetnictví

Ustanovení § 8 odst. 1 zákona o účetnictví stanoví účetním jednotkám povinnost vést účetnictví správné, úplné, průkazné, srozumitelné, přehledné a způsobem zaručujícím trvalost účetních záznamů. V ustanovení § 8 odst. 4 zákona o účetnictví je stanoveno, že účetnictví účetní jednotky je průkazné, jestliže všechny účetní záznamy tohoto účetnictví jsou průkazné a účetní jednotka provedla inventarizaci.

Výše uvedená ustanovení MŠMT porušilo tím, že v roce 2006 neprovedlo inventarizaci v souladu se zákonem o účetnictví. Např. při dokladové inventuře byl dle záznamu v inventurních soupisech způsob zjišťování proveden postupem: „*porovnání účetní evidence s účetnictvím ...*“ namísto zjištění skutečného stavu a jeho porovnání se stavy majetku a závazků v účetnictví.

MŠMT také nezjistilo a neúčtovalo všechny inventarizační rozdíly (viz část I.4.2).

6. Další zjištění

MŠMT v rozporu se zákonem o účetnictví neúčtovalo na účtu 261 – *Pokladna* o hotovosti v cizí měně (valutách), kterou nakupovalo od České národní banky, poskytovalo ji svým zaměstnancům jako zálohy na zahraniční pracovní cesty, přijímalo ji následně od zaměstnanců po vyúčtování těchto záloh a zpětně ji České národní bance prodávalo (na základě prověřovaných operací v průměru dvakrát měsíčně). MŠMT tak v roce 2006 neúčtovalo o všech skutečnostech, které jsou předmětem účetnictví.

7. Porušení rozpočtové kázně

MŠMT neoprávněně použilo rozpočtové prostředky státního rozpočtu a porušilo rozpočtovou kázeň v těchto případech:

- **MŠMT v rozporu s ustanovením § 45 odst. 3 zákona č. 218/2000 Sb. vrátilo** Evropské komisi nevyčerpanou zálohu na pořádání Lisabonské konference v roce 2005 včetně úroku jako **přímý výdaj z rezervního fondu ve výši 44 931,69 Kč;**
- **MŠMT porušilo nařízení vlády č. 142/1994 Sb., kterým se stanoví výše úroků z prodlení a poplatku z prodlení podle občanského zákoníku, tím, že nepostupovalo správně při výpočtu úroku z prodlení. V důsledku této skutečnosti MŠMT v rozporu s ustanovením § 45 odst. 2 zákona č. 218/2000 Sb., vyplatilo úroky z prodlení v částce vyšší, než je stanoveno právními předpisy.** MŠMT svým rozhodnutím z 15. června 1994 č. j. 18.066/94-60 vyřadilo z důvodu zjištění nedostatků Českou školní inspekci soukromou školu ze sítě škol, přičemž toto rozhodnutí bylo provedeno v souladu s ustanovením § 5 vyhlášky č. 353/1991 Sb., o soukromých školách, kde bylo mj. uvedeno, že MŠMT vyřadí školu ze sítě škol při zjištění závažných nedostatků v činnosti soukromé školy. Soud rozsudkem z 2. června 1995 rozhodl, že MŠMT školu vyřadilo neoprávněně, neboť k tomu nemělo zákonnou pravomoc. Na základě zákona č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, platného k datu vyřazení školy, bylo MŠMT oprávněno nově vzniklou školu do sítě škol zařadit či nezařadit, nebylo však výslovně stanoveno právo na vyřazení ze sítě škol. Tuto pravomoc nemohla dle vyjádření soudu založit výše zmíněná vyhláška č. 353/1991 Sb., o soukromých školách, neboť se jednalo o podzákonný právní předpis. MŠMT proto nemělo právo vyřazovat školy ze sítě škol. MŠMT následně vedlo s dotčenou školou soudní řízení o náhradu škody. Toto soudní řízení probíhalo v období let 1996–2005, a to jak před soudem 1. stupně, tak i soudem 2. stupně několikrát. Soud výsledně rozhodl v dané věci takto:
 - MŠMT bylo povinno zaplatit žalobci 1 271 575,00 Kč s 21 % úroky z prodlení od 1. července 1996 do zaplacení (nabytí právní moci dne 6. října 2004). MŠMT na základě tohoto rozsudku zaplatilo dne 13. prosince 2004.
 - MŠMT bylo povinno zaplatit žalobci 3 206 646,00 Kč s 21 % úroky z prodlení od 1. července 1996 do zaplacení (nabytí právní moci dne 25. ledna 2006). MŠMT na základě tohoto rozsudku zaplatilo dne 9. února 2006.
 - MŠMT bylo povinno uhradit právnímu zástupci žalobce náklady řízení ve výši 296 020,00 Kč (nabytí právní moci dne 25. ledna 2006). MŠMT na základě tohoto rozsudku zaplatilo dne 9. února 2006.

Na základě výše uvedených soudních rozsudků zaplatilo MŠMT žalobci následující částky:

- náhrada škody ve výši 1 271 575,00 Kč a úroky z prodlení od 1. července 1996 do 30. listopadu 2004 ve výši 5 091 398,00 Kč (zaplaceno dne 13. prosince 2004);
- náhrada škody ve výši 3 206 646,00 Kč, úroky z prodlení od 1. července 1996 do 31. ledna 2006 ve výši 16 838 813,00 Kč a náklady řízení ve výši 296 020,00 Kč (zaplaceno dne 9. února 2006).

MŠMT zaplatilo úrok z prodlení ve výši stanovené na základě metody složeného úrokování, tzn. včetně úroků z úroků. Z nařízení vlády č. 142/1994 Sb. však jednoznačně vyplývá, že způsob výpočtu výše úroků z prodlení odpovídá tzv. jednoduchému úrokování, tzn. bez úroků z úroků. Tabulka č. 6 zobrazuje pro jednotlivé dlužné částky rozdíl mezi výší úroku, kterou MŠMT vyplatilo (složené úrokování), a úrokem vypočteným dle nařízení vlády č. 142/1994 Sb. (jednoduché úrokování).

Tabulka č. 6 – **Rozdíl mezi úrokem z prodlení zaplaceným MŠMT a úrokem z prodlení ve výši dle nařízení vlády č. 142/1994 Sb.** (v Kč)

Dlužná částka	Úrok z prodlení zaplacený MŠMT	Počet dnů prodlení	Úrok z prodlení dle nařízení vlády č. 142/1994 Sb.	Rozdíl
1 271 575,00	5 091 398,00	3087	2 258 421,71	2 832 976,29
3 206 646,00	16 838 813,00	3510	6 475 667,85	10 363 145,15
Celkem	21 930 211,00	x	8 734 089,56	13 196 121,44

MŠMT tak v tomto případě neoprávněně zaplatilo 2 832 976,29 Kč v roce 2004 a 10 363 145,15 Kč v roce 2006, tj. celkem **13 196 121,44 Kč**.

- MŠMT porušilo rozpočtovou kázeň také tím, že v rozporu s ustanovením § 25 zákona č. 218/2000 Sb. provedlo v roce 2006 výdaj z paragrafu 3261 – Činnost ústředního orgánu státní správy ve vzdělávání a rozpočtové položky 6127 – Umělecká díla a předměty, a to před provedením rozpočtového opatření nad výši rozpočtovanou na této kombinaci paragrafu a položky rozpočtové skladby. Celková výše takto neoprávněně použitých prostředků státního rozpočtu je 100 000,00 Kč.

Celková částka porušení rozpočtové kázně MŠMT na základě výše uvedených skutečností je 13 341 053,13 Kč.

8. Vnitřní kontrolní systém

I když významná část nesprávností zjištěných v kontrolní akci č. 06/21 byla MŠMT opravena a vnitřní kontrolní systém na MŠMT byl následně v určitém rozsahu změněn, přesto přetrvávají některé nedostatky.

Ani v roce 2006 nebyl nastaven zcela účinný vnitřní kontrolní systém, který by byl způsobilý včas zjišťovat, vyhodnocovat a minimalizovat rizika související s činnostmi, které jsou předmětem účetnictví, a prostřednictvím průběžné a následné kontroly vždy prověřovat včasnost a spolehlivost informování vedoucího orgánu veřejné správy o nakládání s veřejnými prostředky, o prováděných operacích a o jejich průběžném účetním zpracování.

Systémové nedostatky byly identifikovány v oblasti:

- úplnosti a správnosti vedení účetnictví;
- úplnosti a správnosti provedení inventarizace dle zákona o účetnictví;
- úplnosti zpracování ÚZ včetně všech jejích povinných náležitostí.

II. Vyhodnocení

1. Spolehlivost ÚZ k 31. prosinci 2006

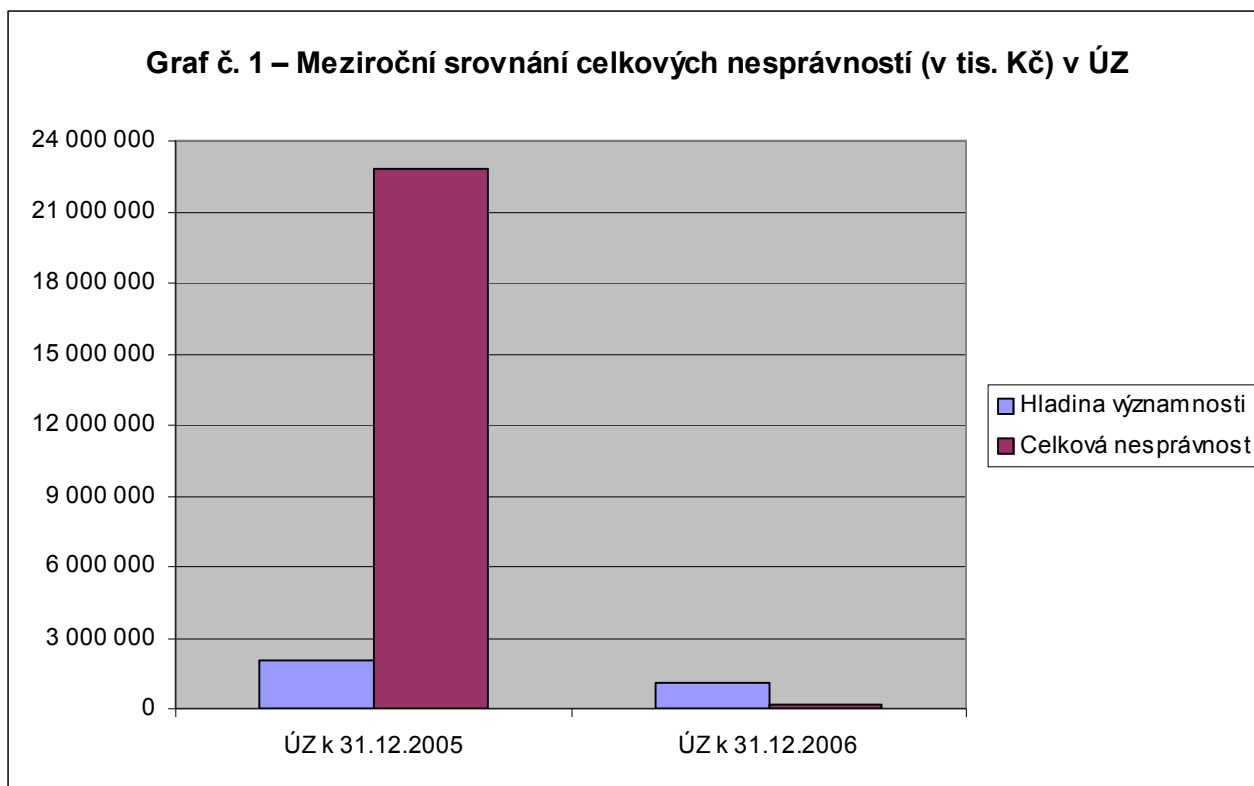
V souladu s doporučením mezinárodních kontrolních standardů INTOSAI a s ohledem na skutečnost, že tato kontrolní akce byla následnou kontrolní akcí, byla nejvyšší možná míra špatné evidence, kterou uživatelé účetních výkazů mohou shledávat jako ještě přijatelnou, stanovena ve výši 1 % z hodnoty výdajů (tj. 1 104 245 969,50 Kč), které nejprůměrněji zobrazují rozsah finanční činnosti této účetní jednotky.

Z rozsahu zjištěných celkových nesprávností v ÚZ sestavené MŠMT k 31. prosinci 2006 (173 692 601,41 Kč) a z jeho porovnání se stanovenou nejvyšší možnou mírou špatné evidence (hladinou významnosti) je zřejmé, že **ÚZ k 31. prosinci 2006 podává věrný a poctivý obraz předmětu účetnictví** v souladu se zákonem o účetnictví a příslušnými právními předpisy regulujícími účetnictví v ČR.

Tabulka č. 7 – Hladina významnosti a celková nesprávnost (v tis. Kč)

Způsob určení hladiny významnosti	Hladina významnosti	Celková nesprávnost v absolutní hodnotě ^{*)}
1 % z výdajů vykázaných ve výši 110 424 596,99	1 104 245,97	173 692, 60

*) Vyčíslená celková nesprávnost v ÚZ nezahrnuje hodnotu nevykazovaného neoceněného nemovitého majetku v rozsahu dle tabulky č. 5.

Zdroj: kontrolní závěr z kontrolní akce č. 06/21 a provedená kontrolní akce.

2. Porušení rozpočtové kázně

Porušení rozpočtové kázně ve smyslu ustanovení § 44 zákona č. 218/2000 Sb. bylo zjištěno v celkové výši 13 341 053,13 Kč (viz část I.7).

3. Závěrečný účet kapitoly státního rozpočtu 333 – Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy

3.1 Účetní závěrka

ÚZ sestavená MŠMT k 31. prosinci 2006 byla spolehlivým podkladem pro sestavení závěrečného účtu kapitoly MŠMT za rok 2006. Všechny výše uvedené zjištěné nesprávnosti byly v závěrečném účtu agregovány v číselných sestavách.

Celková nesprávnost v závěrečném účtu kapitoly za rok 2006 byla vyčíslena ve výši 173 692 601,41 Kč, z toho ve výkazu Rozvaha 172 942 911,41 Kč a ve Výkazu pro hodnocení plnění rozpočtu ve výši 749 690,00 Kč. Na této nesprávnosti se podílelo nadhodnocení a podhodnocení jednotlivých položek příslušných výkazů.

Vzhledem ke zjištěným nesprávnostem v ÚZ kontrolované osoby je nezbytné, aby MŠMT zabezpečilo provedení odpovídajících oprav ve svém účetnictví, které by odstranily výše popisované nedostatky.

3.2 Další zjištěné nesprávnosti v závěrečném účtu kapitoly státního rozpočtu 333 Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy

Závěrečný účet kapitoly MŠMT oproti rozsahu stanovenému ve vyhlášce č. 419/2001 Sb. neobsahoval následující skutečnosti:

- hodnocení výsledků rozpočtového hospodaření v časové řadě minimálně pěti let (v závěrečném účtu je uvedeno pouze hodnocení hospodaření za roky 2004 až 2006);
- zdůvodnění vývoje a vztahu neinvestičních transferů podnikatelským subjektům (seskupení položek 521 a 523 rozpočtové skladby) k celkovým běžným výdajům, přestože tyto transfery MŠMT v roce 2006 poskytlo;
- vyčíslení konečného zůstatku na účtech u bank, z nichž byly prostřednictvím platebních karet uskutečňovány výdaje související se zahraničními pracovními cestami.

V příloze k závěrečnému účtu v sestavě č. 3 *Rozvaha – sumář za organizační složky státu kapitoly Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy* chybí údaje k 31. prosinci 2006 za organizační složku státu Vysokoškolské sportovní centrum MŠMT ČR. Tato organizační složka státu v době ukončení kontroly stále existovala, sumář je proto neúplný.